

Bölüm 3

GEBELİK VE LAKTASYONDA İLAÇ KULLANIMI

Serdar BALCI¹

|GİRİŞ

Bu bölümde gebelik ve emzirmede kullanılan ilaçların kategorik sınıflamasından bahsedeceğiz.

Gebelik Döneminde İlaç Kullanımı

Gebelik sürekli semptom üreten bir durumdur. Bu nedenle kadınların ilaç veya kimyasal ajanların kullanımını arttırmasında gebelik tek başına potansiyel bir sebeptir. Genel olarak bilinmektedir ki anne karnında gelişmekte olan fetüs ilaçlara veya çevresel kimyasal maddelere maruz kalır ise olumsuz etkilenebilir. Bu etkilenmede ilacın veya kimyasal ajanın yapısı ve konsantrasyonu önemli olsa da en önemli belirleyici fetüsün gelişim seviyesi yani gebelik haftasıdır. Anneye uygulanan herhangi bir ilaç veya kimyasal madde eğer pasaj sırasında yok edilmez veya dönüştürülmez ise moleküler yapısı ve yağda eriyebilirliği de uygun ise plasentayı geçer. Bu plasental geçiş anne ve fetüs arasındaki transportun başladığı 5. embriyonik haftadan sonra mümkündür.

Geleneksel olarak ilaçların teratojenik etkisi fetusta oluşan anatomik malformasyonlar olarak kabul edilir. Gebeliğin ilk üç ayında fetusun daha büyük risk altında olduğunu söylemek mümkündür. Ancak ilaçların ve kimyasalların olası

¹ Op. Dr. Öğr. Gör., Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., serdarbal@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Guide for Drug Selection During Pregnancy and Lactation: What Pharmacists Need to Know for Current Practice. Brooke L. Griffin, Rebecca H. Stone , Shareen Y. El-Ibiary, et al. *Annals of Pharmacotherapy* 2018, Vol. 52 (8) 810 – 818.
2. The 2015 US Food and Drug Administration Pregnancy and Lactation Labeling Rule. Mary C. Brucker, Tekoa L. King. *J Midwifery Womens Health* 2017; 62:308–316.
3. *Drugs in Pregnancy and Lactation*, Ninth Edition. Gerald G. Briggs, Roger K. Freeman, Summer J. Yaffe. Lippincott Williams and Wilkins, ISBN-13 : 978-1-60831-708-0.
4. Guide for Drug Selection During Pregnancy and Lactation: What Pharmacists Need to Know for Current Practice. Brooke L Griffin , Rebecca H Stone , Shareen Y El-Ibiary, et al. *Ann Pharmacother*. 2018 Aug; 52(8): 810-818.
5. Outcomes of drug exposition during pregnancy: Analysis from a teratology information service. Camille Lenoir , Sabrina Boumaïza , Kuntheavy R Ing Lorenzini, et al. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol*. 2020 Apr; 247: 42-48.
6. Prescription and Other Medication Use in Pregnancy. David M Haas , Derek J Marsh, Danny T Dang, et al. *Obstet Gynecol*. 2018 May;131(5):789-798.
7. *Drugs and Medications During Pregnancy*. Williams Obstetrics, 19th Edition, Chapter 42. F. G. Cunningham, P.C. MacDonald, N.F.Gant, K.J.Leveno, L.C.Gilstrap.
8. *Cardiovascular Diseases*. Williams Obstetrics, 19th Edition, Chapter 48. F. G. Cunningham, P.C. MacDonald, N.F.Gant, K.J.Leveno, L.C.Gilstrap.
9. *Neurological and Psychiatric Disorders*. Williams Obstetrics, 19th Edition, Chapter 55. F. G. Cunningham, P.C. MacDonald, N.F.Gant, K.J.Leveno, L.C.Gilstrap.
10. Prescription drug use during pregnancy in developed countries: a systematic review. Jamie R Daw , Gillian E Hanley, Devon L Greyson, et al. *Pharmacoepidemiol Drug Saf*. 2011 Sep; 20(9): 895-902.
11. Drug use during early pregnancy: cross-sectional analysis from the Childbirth and Health Study in Primary Care in Iceland. Thury O Axelsdottir , Emil L Sigurdsson, Anna M Gudmundsdottir, et al. *Scand J Prim Health Care*. 2014 Sep; 32(3): 139-45.
12. Understanding the new pregnancy and lactation drug labeling. Elyse J Watkins , Mark Archambault. *JAAPA*. 2016 Feb; 29(2): 50-2.
13. The Influence of the Food and Drug Administration Pregnancy and Lactation Labeling Rule on Drug Information Resources. John Brock Harris, Amy P Holmes , Lea S Eiland. *Ann Pharmacother*. 2021 Apr; 55(4): 459-465.
14. Evaluation of Drug Labels Following the 2015 Pregnancy and Lactation Labeling Rule. John J Byrne , Alexander M Saucedo , Catherine Y Spong. *JAMA Netw Open*. 2020 Aug 3; 3(8): e2015094.
15. Medications in pregnancy and lactation. Deborah E McCarter-Spaulding. *MCN Am J Matern Child Nurs*. Jan-Feb 2005; 30(1): 10-7; quiz 18-9.